

СТАНОВИЩЕ

на дисертация за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
тема: **Дейностноориентиран подход в обучението по чужд (немски) език**
автор: **Невена Георгиева Султанова**
от **доц. д-р Даниела Тотева Стойчева**, СУ „Св. Кл. Охридски“, Факултет по
класически и нови филологии, Катедра по методика на чуждоезиковото обучение

Представената дисертация представлява солидно научно изследване в областта на методиката на обучението на чужд (немски) език, което разработва в теоретичен и практически аспект актуална и значима за чуждоезиковото обучение тема. Като много положителен аспект смятам точното и прецизно дефиниране на обекта и предмета на изследването, хипотезата, целта и конкретните задачи. Използваните изследователски методи напълно съответстват на целта, задачите и спецификата на научното изследване.

Дисертационният труд е структуриран много добре, избраната структура отразява логиката на научното изследване и съдържа всички необходими елементи: съдържание, увод, три глави, заключение с резюме на получените резултати с декларация за оригиналност и библиография.

Теоретичната част на дисертационния труд показва задълбочените теоретични знания на Невена Султанова по методика на чуждоезиковото обучение и по-конкретно по разглеждания проблем, което проличава от самото изложение и приложената библиография, и умението ѝ да анализира и прави обосновани изводи. Дейностноориентираният подход е разгледан в исторически план и като една от новите посоки на развитие на комуникативния подход с оглед потребностите на съвременното образование като подход, насочен към учещите и тяхната активна дейност в учебния процес по чужд език. Дейностноориентираният подход е подложен на много задълбочен анализ, посочени са основните му характеристики и функции, етапите при използването му, въздействието върху различните аспекти на учебния процес, както и продуктите от дейността на учещите при прилагането му.

Като се основава на солидната теоретична обосновка на дейностноориентирания подход във втората глава на дисертацията, която е най-голяма по обем, Невена Султанова разглежда дейностноориентираните методи, като въз основа на някои съществуващи класификации предлага собствена класификация на дейностноориентираните методи според функциите им в обучението по немски език.

Дейностноориентираните методи са представени много ясно и подробно, като освен функцията се посочва методическата организация и се дават примери за приложението на съответния метод от различни източници, а така също и от личния преподавателски опит на докторантката. Много положително е представянето на методи, които са по-малко известни в учебната практика. Специално внимание се обръща на проекта като комплексен метод за прилагане на дейностноориентирания подход.

Смятам, че научните и научноприложните резултати от втората глава представляват съществен принос на докторантката в областта на разглежданата научна проблематика. Смя да твърдя, че досега в областта на методиката на чуждоезиковото обучение в България не е правено такова научно изследване и подробното описание на дейностноориентираните методи е значимо както за обучението по немски език, така и за обучението по другите езици. Безспорна заслуга на Невена Султанова е сполучливият ѝ опит да намери подходящ еквивалент на български език на наименованията на методите на немски език.

В съответствие с резултатите от теоретичния анализ на дейностноориентирания подход и дейностноориентираните методи са разработени модули за приложението му в учебния процес по немски език. Резултатите от проведеното емпирично изследване с цел доказване на ефективността от приложението на дейностноориентирания подход в процеса на усвояване и затвърдяване на лексикални знания са представени в трета глава. Описани са подробно етапите на експерименталната работа и използваните изследователски методи, които напълно отговарят на целите на изследването. Трябва да се подчертае, че модулите, приложени в обучението по немски език в експерименталната група, а така също и материалите за контролната група, са самостоятелна разработка на Невена Султанова.

Самото емпирично изследване е заложено и проведено добросъвестно и прецизно. Резултатите от констатиращия, развиващия и заключителния експеримент са обработени статистически и представени в диаграми. Очевидна е статически значимата разлика между резултатите на експерименталната и контролната група, което доказва изведената хипотеза, а именно прилагането на дейностноориентирания подход и дейностноориентираните методи в обучението по немски език повишава ефективността при усвояването и затвърдяването на лексикални знания.

Особено внимание заслужава подробният анализ на резултатите от проведената с учениците анкета с цел да се установи отношението им към приложението на

дейностноориентирания подход в обучението по немски език. Направените изводи показват, че този подход не само оптимизира учебния процес, но и развива у учениците значими личностни качества.

Постигнатите съществени научни и научноприложни резултати от цялото изследване са обобщени в заключението, като с основание може да се твърди, че хипотезата на изследването е доказана и целите и задачите са изцяло постигнати. Трябва да се подчертае, че докторантката обективно оценява ролята на дейностноориентирания подход в чуждоезиковото обучение като нов подход, който обогатява и оптимизира учебния процес, но не изключва използването на други методи и подходи. Съвсем основателно тя посочва необходимостта от съчетаването му с други нови методи и преди всичко със съвременните технологии. В този смисъл дисертационният труд разкрива аспекти, които могат да бъдат предмет на продължаващи изследвания.

Авторефератът е направен в съответствие с изискванията и правилно отразява основните положения от дисертацията, както и представянето на резултатите.

Смятам, че дисертационният труд на Невена Султанова и получените резултати имат научен и научноприложен характер с оригинален принос за методиката на обучението по чужд език. Цялата разработка показва способността на докторантката за самостоятелни научни изследвания. Доказателство за това са и публикациите по темата на дисертацията. Като научен ръководител на Невена Султанова съм убедена, че тя притежава необходимия потенциал за бъдещи научни изследвания.

Оценявам дисертацията на Невена Султанова с положителна оценка и с убеденост и отговорност предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“.

Изготвил становището: доц. д-р Даниела Стойчева

София, 29.05.2011 г.